

Перець

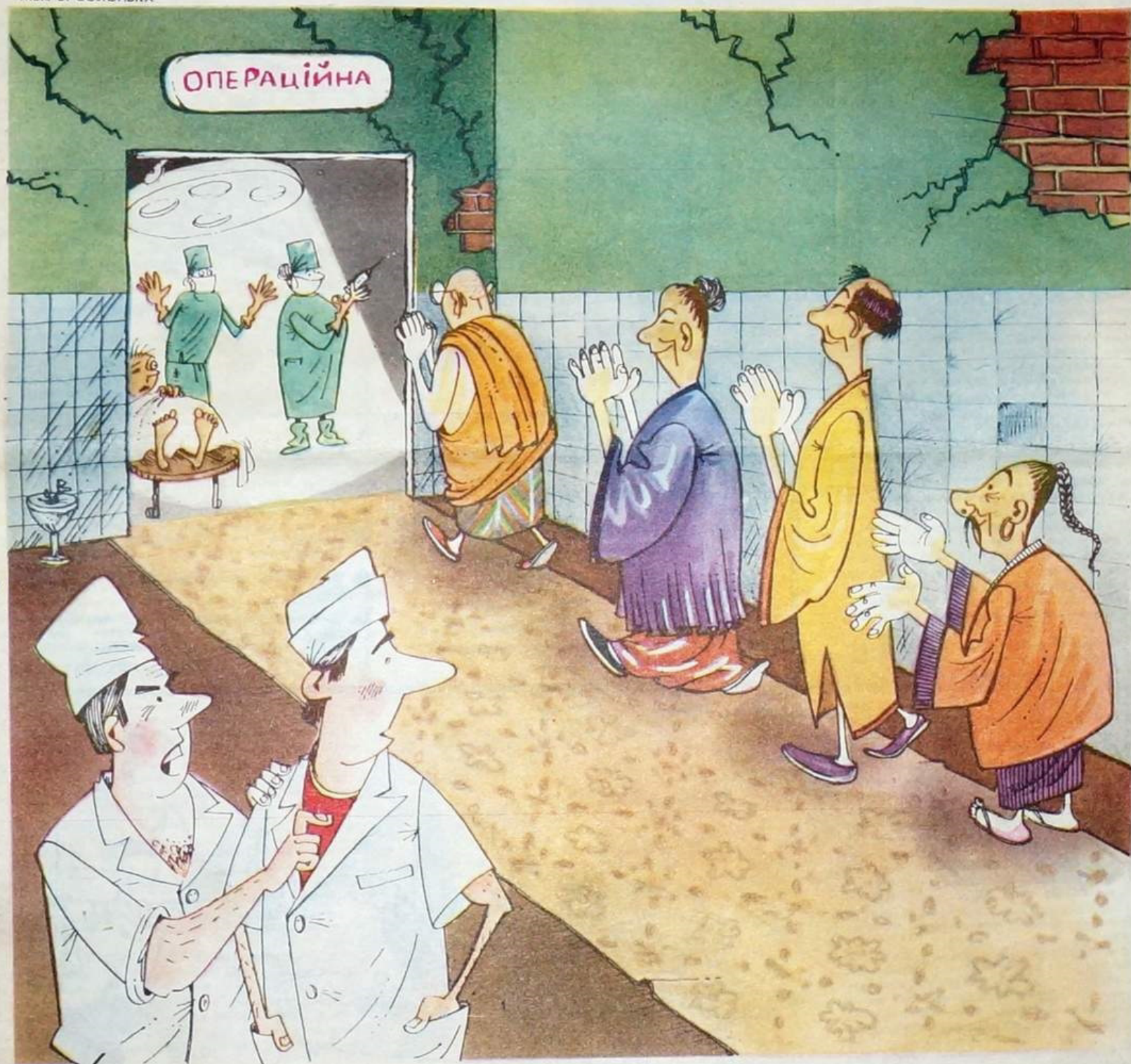
1991

СЕРПЕНЬ

№16

ISSN
0132-4462

Мал. В. СОЛОНЬКА

— Оце приїхали зі Сходу відомі лікарі-хілери. Вони не вірять, що ми теж робимо операції голими руками.

ЕКОНОМИТИ НА ГУМОРІ — СОБІ ДОРОЖЧЕ

Є така народна усмішка. Здохла у баби корова. Зібралися односельці, думали-гадали, як би його делікатніше сказати про це бабі, коли вона від куми із сусіднього села повернеться. І доручили цю дипломатичну місію вуйкові Петрові.

— Ти ж дивись, здалеку почни, — попередили його.

Зустрівши бабу, вуйко і почав здалеку:

— Ти як, міцно на ногах тримася? Бо як скажу тобі щось — впадеш!

— А що трапилось? — злякалась баба.

— Трапилось те, що вже ніколи більше ти онуків своїх не побачиш!..

Баба — беркиць і знепритомніла...

— Та ви ж самі казали, — виправдовувався потім вуйко, — щоб я почав здалеку. От я і хотів пояснити бабі, що оскільки онуки приїдуть до неї пити парне молоко, то тепер не приїжджати-муть, бо парного молока не буде, бо корова здохла...

Ось так і ми, шановні читачі, зібралися в редакції, думали-гадали, як би це делікатніше повідомити вам сумну новину. Повідомити про те, що з наступного року річна передплата на «Перець» збільшиться до 15 карбованців.

Хотіли було теж почати здалеку. Розповісти про те, що сьогодні все дорожчає. Та ви й самі бачите: іще вранці товар має одну ціну, а ввечері — вже іншу, значно більшу. Обурюємося, але купуємо... Куди дінешся! Бо поки від декларативного ринку ми не перейдемо до справжнього, економічного, поки змагання політичних гасел не замінить конкуренція виробників, ціни сягатимуть угору, незважаючи на законодавчі обмеження і регіональні шлагбауми.

Хотіли було почати з того, що, мовляв, не лише «Перець», що з нового року вся преса подорожчає. Та подумали: ви вже не раз чули гнівні протести наших колег-журналістів проти савілля державної монополії — проти подорожчання паперу, поліграфічних витрат, послуг зв'язківців, котрі і потягло за собою подорожчання всієї друкованої продукції...

Ми навіть пробували шукати конкретного винуватця у цьому наступі на гласність, та крайнього не знайшли. У всіх — начебто вагомі причини. З папером сутужно. Поліграфічні фарби, технологічні засоби після того, як їх перестали одержувати по імпорту, стали дефіцитом. А доставка? У зв'язківців свої аргументи. Пального як кіт наплакав, транспортні витрати збільшилися. Виходить, крайній, як завжди, — споживач, тобто читач.

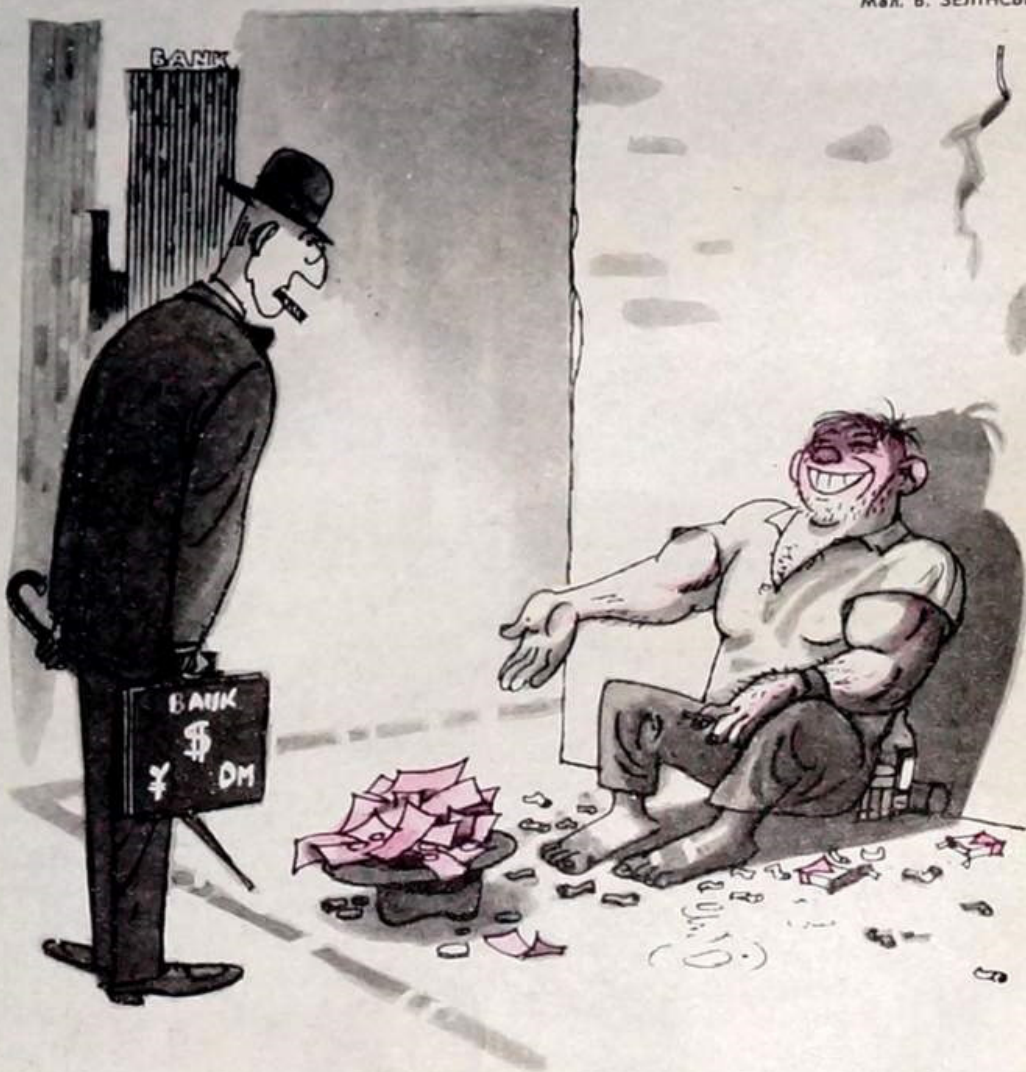
Ми зробили все, що від нас залежало, аби якомога пом'якшити удар по гаманцях наших читачів. Та все одно розуміємо: оті п'ять карбованців, що на них збільшиться річна передплата на «Перець», сьогодні відчутні для бюджету кожної трудової сім'ї, кожного передплатника.

І все ж таки віримо: наших читачів не зупинить це подорожчання, не відверне від «Перця». Бо економити можна на чому завгодно — тільки не на гуморі. Як той казав, собі дорожче буде.

Сьогодні, коли найелементарніші ліки годі шукати в аптеках, тільки сміх, тільки гумор може лікувати. Сміх — це і універсальний захист від стресів, на які так багате наше сьогодення. Це єдиний спосіб протистояти хворобам суспільства, зберігати оптимізм. Сміх — це найдивовижніше джерело життя, що заряджає нас енергією ефективніше від усіх екстрасенсів разом узятих, незважаючи на сутужні обставини і похмурі перспективи.

Регулярно читаючи «Перець», ви навчитесь з гумором ставитися до «тимчасових труднощів», чергових обіцянок політиків, райдужних перспектив економістів. І якщо правда, що світ уцілів тільки тому, що сміятися вмів, а ми впевнені, саме так воно і було, — то нам з вами сміятися сам бог велів.

Віримо у вашу вірність, шановні читачі. Вірність — «Перцеві». А ми, зі свого боку, обіцяємо зробити все, аби не обманути ваших сподівань.

— Ми можемо вигідно співробітничати...

АФОРИСТИЧНІ АКОРДИ

● Невже співдружність — то лише дружність спільного співу?

● Сьогодні наше життя потребує таких зусиль, що самого життя не вистачає.

● Слабкість будь-якої системи пропорційна міцності її бюрократії.

● Ніщо так не перекриває кисню, як його надлишок.

● Неозастій — то перебудова на одному місці.

● Еволюція демократії: від повної до ожирілої...

Леонід СУХОПУКОВ.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

— Чарку за формою номер три!..

Мал. А. ЮНА

3 НОВИМ РОКОМ!

ІВАНО-ФРАНКІВ-СЬКА область. (Кор. ТАП). Житель с. Ліски Коломийського району С. В. Романюк вже пакує посылку, щоб привітати свого родича Горста Форрайтера з Новим роком. «А чи не ранувато?» — поцікавився у Степана Васильовича кореспондент ТАП. На що той відповів: «Чого ж. Он посылку від Горста з Німеччини, яку він відправив 13 грудня, щоб привітати мене з новоріччям, я одержав 10 травня. От і розрачував, що мого вітання він отримає саме під Новий рік».

РІДНЕ МІСТО У КАДРІ

ЛЬВІВСЬКА область. (Кор. ТАП). Нещодавно керівники Дрогобицького міськвиконкому затвердили список фільмів, які будуть показані по кабельному телебаченню в день його урочистої здачі в експлуатацію. До нього в першу чергу потрапили ті стрічки, що покажуть гордіям, як їх рідний нафтопереробний завод знищує природу, а також роботу комунальних служб, які зовсім не дбають про благоустрій міста. Зокрема — його селища Млиники, де жителі живуть без доріг та містка через річку Тисмениця.

ПРОГРАМА З БАНЕЮ

ВІННИЦЬКА область. (Кор. ТАП). У жителів села Олександрівки Томашпільського району знову викликали інтерес передвиборні програми нинішніх народних депутатів. Виявляється, кожен з них у пункт своєї програми записав відновлення роботи сільської бані, що за останні десятиліття працювала хіба що кілька місяців. Коли ж олександрівці звернулися до своїх обранців із проханням все ж таки виконати обіцянки, народні достойники дружно вигукнули:

— Йдіть ви в баню!.. Тут і без цього роботи вистачає!

— Що вам більш за все сподобалось у нашій країні!
— Звичайно ж — люди!

ОРФОГРАФІЧНІ КАВЕРЗИ

Магазин «Автозапчастини».	Секс-чемпіон.
Автозатравочна станція.	Сигарети з фліртом.
Початкова шкода.	Місцеве самоврятування.
Радіожурнал «Бідна природа».	Бавен ТУРЕНКО.
Комісія захорони природи.	м. Запоріжжя.

КОРОТКО КАЖУЧИ

Сказати правду не важко, важко буває потім...

Ігор КЛЕПЕЦЬ.

м. Полтава.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

КОРЕСПОНДЕНТ: Шановний Станіславе Петровичу! Радий вітати у вашій особі досить рідкісний різновид дисидента, а саме — дисидента сільськогосподарського. Мої журналістські стежки не часто завертали на царину сільськогосподарської проблематики, я не претендую на докладне знання актуальних агрономічних питань, але завдяки неавтоматичним старанням колишнього секретаря Полтавського обкому Компартії України Ф.Т. Моргуна всі мешканці області — малі і великі, міські і сільські — знають, що таке «безвідвалька». Про неї під час його правління безперервно гомоніло обласне радіо, із захватом писали місцеві газети... Чув також, що у сільськогосподарському інституті знайшовся незважаючи кандидат наук, який повстав проти найдовішого агрономічного вчення, запроваджувавши в життя першим секретарем. Отже, це ви?

С. П. ЛИХО. Мабуть, я. Хоча мій голос був не поодиноким. Були ще люди — і науковці, і практики, які висловлювали свою незгоду із сільськогосподарською політикою партійного керівника, але наші голоси були слабким шурхотом на тлі потужного хору асфальтань.

КОР. Знаю також, що після того, як ви відмовилися пристати до найперевішеного агрономічного вчення, ваша доля склалася не кращим чином. Одне слово, працюєте ви зараз вахтером позавідомчої охорони...

С. П. ЛИХО. Ні, моя посада називається солідніше: контролер. Хоча по суті виконуваних обов'язків можна й так — сторож, вахтер.

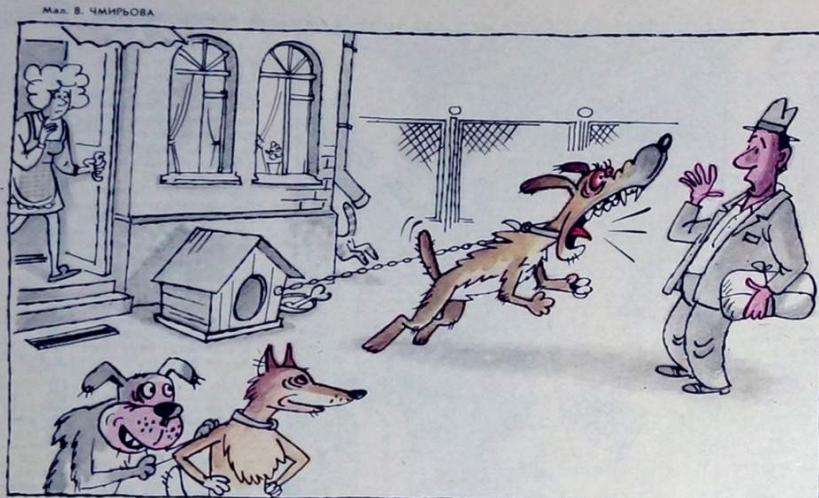
КОР. Звичайно, будь-яка праця в нас у пошані. Але скажіть, як у вас вийшло: вчилися-вчилися, драпалися-драпалися до сяючих вершин науки — і ось тобто: вахтер...

С. П. ЛИХО. Моя біда полягала, мабуть, в тому, що я надто заглибився у науковий бік справи, не надавав значення колонуковим обставинам... Взагалі (наголошую: взагалі!) Ф.Т. Моргун має рацію: землеробство повинне бути ґрунтозахисним. Це розуміння було на часі у нас, про це свідчив казахстанський досвід роботи Федора Трохимовича. Сумнозвісні пиллові бурі, це екологічне лихо, яке спіткало казахські землі після кількарічного переорювання, з'єднання полтавських чорноземів рано чи пізно спрямували б наукове мислення у ґрунтозахисне русло. Федір Трохимович стверджує, що виступав за безвідвальний метод ще під час своєї роботи в Казахстані. Але, мабуть, достатньо обережно. Бо на відміну від принципових поборників цього методу — Мальцева та Бараєва — постійно зростав по службі. І от, перебувши до нас уже як «господар», він з ревністю неопіта почав насаджувати безвідвальний метод... Пустив плоскоріз по всій області! Хоча це була явна помилка — наслідок спрощеного, поверхового підходу до ґрунтозахисної справи. У Казахстані переважав вітрова ерозія, при якій безвідвальний обробіток цілком доречний, а в нас — водяна. Отже, і ґрунтозахисна методика повинна бути іншою... Це твердження було підкріплене численними дослідженнями. Я безпосередньо керував ними або брав у них участь...

КОР. Прошу вас не надто заглиблюватися в сільськогосподарську специфіку, «Перець» — не фаховий журнал, хоча й носить назву сільськогосподарської культури. Давайте розглядати вашу справу в доступніших для широкого читача аспектах — правовому, економічному, етичному... Хоча, природно, розділити їх важко.

С. П. ЛИХО. А мені важко утриматися від бодай короткого викладу своїх наукових поглядів. Бо мої чиннові опоненти увагою мене не балували. Мабуть, визначили: «Ага, цей — проти!» І змелі. І скільки я не намагався викласти свою точку зору, слова не надавали. Ні в обласних інстанціях, ні в обласній газеті. Власне, ви перший, хто більш-менш ґрунтовно поцікавився...

Продовження на стор. 4.

— Бачиш, як почалась приватизація, то Рябло господаря вже й на поріг не пускає...

ДОВИРУЧАВСЯ

УСМІШКА

Петро Гвинтик уже другий рік приділяв собі на однокурсницю Наталію Чепурну.

— А вона таки нічого. І фігура, і бог — розумом не зобидив, мішкував. — Кращої кандидатури на дружину й не потрібно. Завтра запрошу в кіно, тоді в театр. А там... Хлопцеві написав записку й передав Наталі.

— Петрику, — відповіла дівчина, — неабаром атестація з філософії, а в мене багато стаття не за конспектована. Дякую. Вибач.

— Сьогодні ж, — вирішив Петро, — ніч сидіти, допоможи їй зробити конспект.

Закінчення. Поч. на стор. 3.

Одне слово, в наших умовах при безвідпальності обробити ґрунти, зростає забур'яненість. Щоб успішніше боритися з ними ширше застосовуються отрутохімікати. Оскільки ґрунти шкідливі, кількість води, яку не виступають, а стікають, — зростає. Отрутохімікати інтенсивніше отруюють навколишнє середовище, в тому числі рослинництво продукцію...

КОР. Обов'язок ученого — ознайомити з такими загрозливими висновками колег, господарників. У тому числі Федора Трохимовича Моргун, він же теж — кандидат сільськогосподарських наук.

С. П. ЛИХО. Я навіть виявив безтактність, намагався поговорити з ним. Підтверджені якось у фойє обкому партії, підійшов. Сказав, хто я, кого хочу. Він відвернувся й пішов. Скіпав в мене кілька доповідних, направлених на його адресу! Все списувалося в архів.

КОР. Отже, йому були відомі ваші погляди і висновки, які ґрунтувалися на досліді. Але науковій дискусії з вами він уникав?

С. П. ЛИХО. Я б навіть сказав: холодно ігнорували. Власне, він повівся не як учений. В одному з номерів «Природи» академік Волкешенський зазначив, що прикметою псевдонауки є фанатичне наслідування раз обраній меті, незважаючи ні на що! Ні на які факти, якщо вони не вкладаються в його концепцію. Але, на мій погляд, чим не вичерпується загадка Моргун. З його боку була просто номенклатурна імітація вченої ревності. Перед ним були приклади:

Мальцева, народного академіка, і Бараса — справді самовідданих вчених. Але він не пішов за ними, коли це могло зашкодити кар'єрі. І коли в його руках опинилися всі повноваження, потужний і слухняний командно-адміністративний апарат області, він заходив впроваджувати безвідпальний обробіток. Але оскільки ширив ученим Ф. Т. Моргун не був, а тільки наслідував чужих прикладів і імітацію, то «тришки» скбило: застосував ґрунтозахисний обробіток без корекції на наші умови. А чиновна зверхність не дала прислухатися до міркувань інших. Я дуже багато думаю про нього як про особистість. Знаєте, у сторожа ноні довгі. Був час. І дійшов висновку, що він дуже холоднокровна людина. Нікої вченої ревності не було. Власне, йому до певної міри були байдужі і наука, і землеробство. Це були лише засоби самозбереження, піднесення на вищий щабель свого «я». Він охоче спілкувався з дітями рангом вище. Майже всі наради по дтротях починалися зі слів: «Вчора мене звалив Леонід Ільич і спрашивав: «Як дела, полтаванче!..» А вислухати колег, виникнути в його аргументацію, в нього ні часу, ні терпіння не знаходилося.

КОР. У зв'язку з цим пригадається вислів давнього філософа: «Мудрість розсіяна скрізь...» С. П. ЛИХО. От-от. Особливо мені врізався в пам'ять один епізод. Я завідував дослідним полем. Сам орав, сам сіяв, сам збирав. Коли діяльність: приїхав Ф. Т. Моргун. У полі немає більше нікого. Я вийшов з трактора, підійшов до машини, привітався. «Федоре Трохимовичу, подіться, ми на кафедрі утворюємо плоскості! Щоб він тришки перевертав...» Він не затримався, слухати не став... Який же ти тоді вчений, коли тебе не цікавили речі, за які ти нібито вболівав!

КОР. Одне слово, з науковим опонентом вам не поталанило.

С. П. ЛИХО. Це м'яко сказано. Я не приховую своїх ставлення до казенного-бездумного запро-

вадження безвідпальки в області, до лакузатів керівників сільськогосподарського інституту перед номенклатурним «землеробом». Наслідки не забарився. В листопаді 1984 року мене завірили з посади асистента за скорочення штатів. На неї я був призначений за результатами конкурсу на час із 1983 до 1987 року. При цьому були порушені всі пункти 42-ї статті Кодексу законів про працю УСРС. Мало того, завірили в середині календарного року, хоча згідно з Положенням про вищі учбові заклади СРСР, звільнення штатних працівників із числа професорсько-викладацького складу у зв'язку зі скороченням обсягу роботи можна робити тільки після закінчення календарного року. Не могла дочекатися!.

Але ці грубі порушення закону не спонукали полтавську Феміду підійти до моєї справ об'єктивно. Навпаки, роззирнувшись навколо і зрозумівши, зайділа всі вітер, вона незмінно приймає рішення на користь моїх гонителів.

Природно, може виникнути думка, що я — поганий факхівець і керівництво інституту пішло на все, але мене спокійно. Так ні, пізніше працівники обкомпарти, відділу юстиції обкомкомунізму, та й обкому партії, визнали, що при скороченні «переважав суб'єктивний підхід, що ку вузи велоса фактичне скорочення не підлягало одностайній викладачів, а персонально т. Лиха С. П.». Більше того, в мене на руках висновки комісії партійного контролю при обкомі Компартії України, в яких урочисто говориться: «...Питання про т. Лиха С. П. не може далі залишатися не вирішеним. КПК при обкомі партії пропонує доручити міському партії надати допомогу т. Лиху С. П. у працевлаштуванні з урахуванням його професійної підготовки...»

Але фактично мене блокували з усіх боків. Хто — виконуючи побажання колишнього ректора сільськогосподарського інституту М. О. Добровольського, хто — болячись портити в неміялості до першого секретаря обкому партії. Отже, на посаду сторожа я вляштувався, та й монети, по блату, тихенько, щоб, не дай бог, не довідався науковий опонент.

КОР. Але тепер, здається, настав час вашої реабілітації. Хто вас погубив, той і мусить повернутися до повноцінного життя.

С. П. ЛИХО. Бачте, життя мені зісувалося практично, і справедливості відновлюється теоретично. На примірний побачив КПК обкому партії (до речі, і Д. Лушан працював її головою і тоді, коли мене

Уранці перед лекціями вручив обранці товстий зошит з написом: «Першождерела з філософії студентки Наталі Чепурної». І після подяк записався:

— Запрошую сьогодні на фільм, зоре моя. Ось і квитки вже придбав. Та що ти, Петрику, завтра ж поділюся.

Ледь упорався до ранку Гвинтик із новим спектром. А в Наталію попередню іноземна мова. Засів Петро за перекладом, треба б виручати. Лише за два тижні Петро, відпочивши од роботи, запропонував Наталі квиток на «Гришавську мелодію».

— І не соромно тобі, Гвинтику, заручених запрошувати в театр? — спалахнула Чепурна. — А ще відізнаєшся. Ми ж учора з Петром Карасем відізнали заву до загсу.

Іван КАРГІН.

— Полку чи канадку?
— Що-небудь вітчизняне: в мене тільки наші карбованці...

вигляди з роботи, при Ф. Т. Моргуні) прокуратура області відізналася, що сквари подано через рік від моменту, коли обрано чинності рішення суду. Що я можу відповісти? Роботі лише позасудовим шляхом — згідно з наказом ректора інституту чи вищого органу. До речі, і в прокуратурі ті ж самі люди, що і раніше. Тільки прокурор області Кривобок став тепер заступником. Його так «сусоро покварили за те, що впровадив приблизно року придбав разом із родичами три «Волги». У сільськогосподарському інституті «команда» теж майже не зазнала змін... Через те мене й не хочуть. Моргун пішов, а «юристів» лишилися.

Пригадую, сидів я ось колозів, з яким ставили дослід: «Як ти можеш стверджувати, що при безвідпальності обробітку падає забур'яненість? Ти ж сам давні разом із студентами проривав посіви». А він: «Та ти знаєш, я не можу, в мене діг...» «А в мене що? — питаю. «Ну, ти — одиниця! Ні, я не одиниця! І прийняв рішення — відстоювати наукову істину — цілком виявлено. Порадяться з батьком. Він фронтовик, офіцер у відставці. Батько свавіле: правда дорочка. І я прямо, відверто виступив на науковій конференції. А в області ширинлася безвідпальна кампанія. Наводилися справі сфінсовані дані дослідів, в обласній газеті «Зоря Полтавщини» публікувалися одні, присвячені муроті першого секретаря і його методу, пригаду, навіть був надрукований вірш йогого голови колгоспу про беззавданку.

Там часом життя йшло в іншому напрямку: поля бур'янили, родючість ґрунту зменшувалася... Невод з цього приводу навіть склав привідповіді: «Ой, славиби Моргуну, що навівав бур'яну!». Коли Федір Трохимович пішов з Полтавської області, то через місяць у господарстві переорали 164 тисячі гектарів. Ордана одного гектара в цінах того часу коштувала п'ять карбованців. Скільки коштувала псевдопрогресивний метод, насаджування першим секретарем і його лакузатів! Тільки в цьому випадку — близько 800 тисяч карбованців! Я говорив прокурору області Кривобок, як розцінювати: ми затримали на прохідній ґрунту — вона вносила шматок скля, його авістарт — карбованцеві, може, трохи більше. Ми скликали акт, підняли питання про відповідальність... А тут ді найвищого керівника Привели до майже мільйонних збитків — і нічого! КОР. І всі ж часи повертаються для вас на круги.

Ми досить активно публікуємося в науковій пресі, не

офіційному рівні піднято питання про ваше поновлення на роботу...

С. П. ЛИХО. Це ще не підстави для особливого оптимізму. Питання піднято, та так і так не казав, і завісло в повітрі... Я не задрю чужим кар'єрам, хоча шкодую, що не вповні використано мою освіту і досвід. Все-таки я закінчив три інститути, здобув учений ступінь... Але є і відчуження від того, що у середній кошкої житті з'явився прайд, чеснот, не став прихисуватися за рахунок своєї людської гідності, об'єктивності вченого. Правда, це відчуження обійшлося мені недешево: здоров'я у боротьбі з «доперевбудованим перебуваннями» так підірвало: стало переклювати серце, стою тепер на диспансерному обліку.

Але найбільша прикрість полягає в тому, що від номенклатурного землеробства і кон'юктурної науки страждають усі. Приміром, широкі застосування отрутохімікатів, гербіцидів уже дає себе знати...

КОР. У цьому зв'язку, мабуть, варто згадати масові отруєння дітей рутинним сполуками в Диканському і Полтавському районах?

С. П. ЛИХО. Так, але це тільки один із проявів такого господарювання. Всі наслідки ми ще не знаємо.

КОР. Станіслав Петровичу, я розумію, що мої слова звучатимуть банально, але все-таки давайте сподіватися на краще. Як казав ваш великий колега: «Надежды юношей питаю...» Зі свого боку, я дуже радий, що познайомилися з накученим у Полтавській області сторожем. (Чи, може, є ще якісь науковці, заганяні у ватерську будув?) Успіхів вам у охороні соціалістичної власності і нових цікавих публікацій у науковій періодиці! А головне — здоров'я!

м. Полтава.

Розмову зі П. СТОРОЖЕНКО.

Віталій ГУНЬКО

МІНІАТЮРИ З НАТУРИ

ТУГІЙ ВУЗОЛ

Дали нам не можна відступати, вузол цей потрібно розв'язати! Мало тх, що землю хочуть взяти, та ще менше тх, що хочуть дати.

ЗАГАЛЬНА ПРОБЛЕМА

Інших слід шукати доріг, Ясно кожному сьогодні: Якщо всі годують всіх — Всі лишаються голодні.

ПРИСТОСОВУВАННЯ

Власний стиль він виробив з роками, Хай би як там тяжко — не бруксе: Хоч не вміє працювати руками, Так успішно літками працює.

СИТУАЦІЯ

Хоч певен він, що справу рухав, Та щось не вийшло добрих змін: Щось каже він — нікого не слухав, А каже хтось — не слуха він.

ГОРДИСТЬ КОЛИШНЬОГО

Ні, не було Левкові рівних, Бо ж він — трудящий, як — не слав: Одним дозволено усе, Одним — те лиш, що дозволено.

ОДИН І ІНШИЙ

Говоримо про те, про се, А всі і досі не задоволені: Одним дозволено усе, А іншим — те лиш, що дозволено.

Мал. С. ФЕДЬКА

Дякую за гострі питання!

ПЕРЕБУДОВНИК З ВЕРХІВНІ

З глибоким сумом мушу сповістити, що перебудова докотилася нарешті й до мальовничого села Верхівні Ружинського району на Житомирщині, і цей факт засвідчую двома фотографіями. Так-так, саме тієї Верхівні, природою якої у минулому столітті милався Оноре де Бальзак, прогулюючись з Беседіною Ганською, і куди в роки застійних п'ятирічок століття нинішнього з'їжджався люд з усіх навколишніх сіл. За цеглою.

Це тепер криком кричать про пріоритетний розвиток села, закликаючи виділяти йому більше коштів, техніки і, найголовніше, будівельних матеріалів. А свого часу Верхівня розвивалася саме завдяки цегельному заводу. Розвивалася сама й іншим давала розвиватися. З випаленої тут цегли свого часу зведено 350 нових будинків, 5 тваринницьких приміщень, два гаражі, майстерню, лікарню, інші будівлі.

му знімку, і є результат його господарської діяльності. Втім, не єдиний.

Досить пройтися найкращою вулицею села — вулицею М. Рильського, аби переконатися у «перевагах» колгоспного ладу. Колись на ній було 105 будинків, тепер — 75. Порожні місця ніхто не забудовує, бо немає цегли. Та й кому будувати? З отих 75 осель у третині живе по одному-двоє працівників, більшість із них — передпенсійного віку, решта — пенсіонери. Колись лише з мешканок цієї вулиці «формувалося» п'ять буряківничих ланок, по 10-12 жінок у кожній. А тепер їх стільки нараховується по всьому господарству. Оживає село лише по вихідних і святкових днях, коли з'їждять з'їжджаються випускники місцевої школи різних років.

Можуть сказати, що нічого нового і оригінального у не повідомив, що не лише у Верхівні така складається

Гроші, можна сказати, робилися з нічого. Високоякісна глина поруч, бери та підготтай її бульдозером до преса, з водою теж ніяких проблем.

Та от помінялася у селі в дусі тогочасної колгоспної демократії влада. Освоївшись, новообраний голова правління Петро Павлович Ковальчук дійшов висновку, що перебудову треба починати з цегельного заводу. І повелів його розібрати. Оце, що ви бачите на друго-

доля: старіють і ті села, де не було власних цегельних заводів. Ось чому, мовляв, і ведеться мова про пріоритет. Але ж далеко не скрізь так завзято керівники господарств рубають сук, на якому сидять. Історія з цегельним заводом свідчить якраз про те, що все залишається по-старому: голова колгоспу — сам собі пан, порядкує, як хоче, а громада мовчить собі, витріщивши очі.

Михайло СЛЮСАР.

ВМ • МА
Листи читачів
до Першого
ММ • ВА

КОМУ ЗАБРАКЛО ОЛІЇ?

Недавно у нас в селі була справжня комедія: ветспеціалісти брали у корів кров на аналіз — на предмет виявлення бруцельозу. По нашій сільській Раді не так уже й багато тих корів лишилося у приватному секторі — всього 84 (а колись же було понад 300!). Але річ не об тім.

Цікаве то було видовисько, як виводили громадяни своїх корівок, — та не на віршованих налігачах, як годиться, а — на зв'язаних до купи поясках від барвистих жіночих халатів... При'їжджує корівку до стовпчика, підійде до неї ветспец і, продезинфікувавши те місце, звідки брати кров, тільки торкнеться голкою, як корівонька ступить крок назад — і налігача мов не було: половина його лишається на стовпчику, а друга — на розах у корови. Вона ж собі задерла хвоста — та й тільки таку бачили!

— Що ж, як налігача в магазині не купиш, а конопель нам через отих наркоманів не дозволяють сіяти на городах, — бідкається пенсіонер дід Михайло Коваленко.

— Та ні налігача, ні конопельної олії тепер, — додає дід Іван Згода.

— А макової? — підхопить ще інший дід. — Еге, дулю з маком!

Праві діди: зникла у нас і конопельна олія — пахуча, смачна, з лікувальними властивостями, і макова, що потрібна художникам для розведення фарб... А все, либонь, почалося з того, що десь там, угорі, якомусь розумникові забракло олії у голові, і він вирішив, що найкращий спосіб боротьби з наркомафією — це забронити посіви маку та конопель — цих одвічних корисних сільськогосподарських рослин. Тепер бабусям уже зась онуків і маковиками похастувати: за якусь маківку-дві на городі, навіть якщо то буде і самоцій, — сто-двісті карбованців штрафу. Не з наркомана, уявіть собі, а — з бабусі! А того тепляня, дивись, ще й у державну лікарню на безкоштовне лікування відправлять...

Словом, у нашій страшенно правовій державі багато що залишається, як було: стрільне комусь у голову видати безглузду заборону, а потім довгі роки всі гуртом добиваються, щоб її відмінили.

Ф. ВІННИЧЕНКО.

с. Мадий Висторп
Лебединського району
Сумської області.

ОГО, НАЧАЛЬНИК!

Купив я двигун до мотоцикла МТ-10. А виявилось, що купив мороку на свою голову: як тільки встановив його та запустив, так з усіх шліпів і потекло масло... Почухав я потилицю та надіслав рекламацию на завод. А звітти отримую відповідь такою змісту:

«Уважаемый тов. Копил П. М.

Просим Вас направить в адрес завода двигатель с заполненным гарантийным талоном для проверки и принятия решения.

Одновременно сообщите ближайшую ж.д. станцию принимающую грузы мелких отправок согласно § 2.

Начальник ОГО Н. А. Булыга».

Прочитав я це і вслід начальником Булигою телевикнував: «Ого!» Двигун вагою 70—80 кг не повезеш у чеходані або авосьці, а треба наймати машину, яка тільки в один кінець об'їждеться у чотири сотні карбованців... Себто, за моє життя мене ж буде й бити?! Отож знову пошкріб я там, де й не чуhalося, а тоді засукав рукави та й заохдився сам вилізувати заводські дефекти. Добре, що я 29 літ пропрацював механіком у колгоспі!

Ото тільки за весь час своєї роботи не пам'ятаю жодної подібної абсурдної відповіді з заводів, куди ми надсилали рекламации на придбану неякісну техніку. З Рибинська, Волгограда, Литви і навіть з далекого Уралу приїздили представники і за рахунок своїх підприємств усували дефекти або замінювали браковану продукцію. А тут — справа однієї доби, на заводі є транспорт, — акинули справний двигун та й привезли на заміну бракованого...

Я — пенсіонер, і мені той мотоцикл потрібен не для катання, а щоб возити молоко на приймальний пункт. Щодня з власного господарства здаю по 12-16 літрів. Хай люди п'ють на здоров'я. Але, слово честі, так прикро, як подумаш, що твоє молоко може потрапити на стіл бракоробові або бюрократові, який його покриває!.. Боюсь, правда, що в умовах ринкової економіки таким працівникам скоро ні за що буде й молока дітям купити: прогорять вони з такою роботою! Особисто я тепер і десятоку зажажу купувати продукцію Київського мотоциклетного заводу.

П. КОПИЛ, пенсіонер,
учасник Великої
Вітчизняної війни.

с. Бобрин
Козлівської сільради
Корюківського району
на Чернівецьщині.

БИИ «НАШЕ», ШОБ «МОС» БОЯЛОСЯ!..

Прочитав днями у газетах про результати роботи комісії Верховної Ради СРСР, яка під'їздила високого цивільного чиновництва та армійського чиновництва цікавилася. Чого тільки на цій царині не знайшли: і шикарні державні дачі за безцінь купували, і меблі та електронно-побутове начиння далеко не за павловськими цінами розхачували, і земельні нарізали до цих дач стільки, що півколгоспу можна було б розмістити.

Проте, на відміну від журналістів, я міксилечки не здивувався. Та інакше й бути не могло в країні, де протягом десятиліть людям утовкмачували в голову, що

громадські інтереси вищі від особистих, що «наше» — це звучить гордо, а «мос» — відгонить куркульною психологією. Подібне насильство над природою людини призвело до того, що наше стало нічим, звідси й хижацьке ставлення до природи, марнотратство в економіці, а на побутовому рівні — дрібні крадіжки усього державного, що погано лежить, яке нині в народі навіть не називають крадіжкою.

Так що, з огляду на ситуацію, високі державні мужі та генералітет іще й більш менш порядно вчиняли: усе ж таки не заарма приватизували державне майно. А

могли б легко і просто скласти законний акт про те, що меблі, килими, телевізори і все таке інше стало непридатним для користування і було знищено у присутності членів комісії, а потім — користуючись ними на здоров'ячко. Бо саме такий порядок інвентаризації хтозна-коли був затверджений і практикується донині: якщо підприємство чи установа отримує якісь нові матеріали (меблі, апаратуру тощо), треба списати старі. Списати — і знищити. Боярське боже, продати кому-небудь із своїх же працівників ще пристойні столи, стільці, крісла чи телевізори — інструкція категорично це забороняла. А скажіть мені, у кого при нинішньому дефіциті рука підніметься троїчити скажімо, фотоапарати чи телевізори. Тим паче, коли рішення що спи-

сувати, приймається не привселюдно, а за закритими дверима. От і народжуються, як це трапилося на заводі залізобетонних і будівельних конструкцій густу «Хмельницькбуд», акти, в яких ті, що нижче підписалися, на повному серйозі стверджують, що списані фотоапарат за 246 карбованців, два телевізори «Славутич», кіноустановка «Родина» вартістю майже тисячу, фотооб'єктив «Юнітер» та два спортивних костюми були знищені у присутності членів комісії — голови профкому З. Цимбала, голови Ревкомісії Т. Чернявської та голови спортмасової комісії В. Шулевського.

Хотів би я бачити бодай скалочку від фотоапарата, телевізора чи фотооб'єктива.

С. ЛУК'ЯНЧУК.

ж. Хмельницький.

Мал. А. ЮНА

ДУМКИ НЕНАРОКОМ

● Епохо, зупинись — фальстарт!

м. Запоріжжя.

Юрій БАЗИЛІВ.

● Гримаси ринку: за ложку дьогтю треба віддати бочку меду.

м. Житомир.

Іван СЕНЮК.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

КОЖНОМУ ЗА ПОТРЕБОЮ

ГУМОРЕСКА

Я так собі міркую, що комунізм вже почався і зовсім даремно Хрущова лаяли за той волюнтаризм, чи як його там.

У місті комунізм почався раніше, як і належить, а в селі ще не дуже, бо грані до кінця не стерті.

От у нашому селі, а воно від міста-райцентру, де вузлова станція, що? Верстов із тридцять. Раніше сів на автобус та й за годину там. Це в минулому році, але тоді ще й у місті комунізму не було, все по купонах та по талонах, а де їх в чортовій душі набрати? А як і покажеш талон-купон, однак товару катма — полиці голі, як баби, коли вони з лані вискакують, як там пожежа почнеться.

Тепер інше діло. Я, правда, у місті давно не був, бо автобуси не ходять. Зимою не ходили — бензину нема. А от мій сусід Ксенофонт Альбертович Квац у місті через день буває.

У нього мотоцикл, як звір, а коляска така, що в ній стриноженого коня поставити можна і ще місце для двох свиней залишиться.

Де Ксенофонт Альбертович для свого звіра-мотоцикла бензину бере, те мене не стосується, я не з тих людей, що люблять стромляти носа до чужого проса.

Одне знаю, що Квац з порожньою коляскою з міста ніколи не повертається. От як він з обивною повертається, так і питаю: — Купив?

— Та хто ж тепер за дерев'яні купляє, — каже, — дістав!

Так він дістав три пілососи. Для чого людині аж три пілососи? Але то його діло. Через якийсь там день привозить у колясці мотоцикла два холодильники. Для чого людині аж два холодильники, коли один уже є, та ще й погірб, як бункер у Гітлера, що під Вінницею? Але дістав, то дістав, хай стоять, вони їсти не просять.

Одного разу привіз у колясці сувій мідного дроту. Для чого людині в господарстві той дріт, та ще й стільки? Але хай буде, він їсти не просить. Ще одного разу припер три здорових казани: для тракторної бригади борщу в такому зварити, і то не з'їдять. Але дістав — то дурним треба бути, щоб не взяти. Стоять у нього під сараєм, вони їсти не просять.

Якось Ксенофонт Альбертович припер у своїй колясці трансформатор. Для чого йому трансформатор, не знаю, але поклав у сараї, хай лежить, він їсти не просить, може, кому й знадобиться, то на щось і виміняє, бо на дерев'яні продавати зараз резону нема. Бамперів припер цілий оберемок. Бампери — річ ходова, дядьки, у котрих машини, залюбки на щось виміняють. Зайвий бампер нікому не завадить, бо їх такі випускають, що доброму дядькові об коліно з нього ключку зробити нічого не варто, а назад не вирівняєш — ламається, метал нині паскудний на бампери пускають.

А оце припер кришталеву люстру з висюльками. Здоровецька, як він її в коляску впер і дорогою не побив, не знаю. Для чого така люстра, з одного боку, своєю вагою стелю виважить, а з другого, як стеля витримає, в хату не увійдеш, бо висюльки до землі звисатимуть. Та й електрики зжере до бісової матери. Може, там у місті за електрику вже й не платять, а в нас гроші беруть, хоч і дерев'яні, а все одно шкода.

Одного разу Альбертовичу кріпко не пощастило: припер у колясці кілька ящиків картонних, а що в них, не знає. А там виявився одеклон «Кармен», «Карпати» й інший такий «Душистий горошок». Для чого він у селі? В місті, звичайно, його ханиги замість горілки п'ють, а в селі що? Кожен гоне чисту, як слюзу, ще й міцніша казюнка.

Ну, привіз, то й привіз, не назад же його перти.

Одного разу я не втримався і запитав його через перелаз:

— Звідки ти, Альбертовичу, береш це всяке добро?

А він мені так загадково відповів:

— Хто рано встає, тому бог дає! Моя стара раз прийшла від криниці з повними відрами, та й каже:

— В кого ти у мене такий дурний та безпорадний вдавас? От у Альбертовича свояк на станції робе. Тож і водить його між вагонами. Вагони тепер що? Всі — розтебешені. А на котрому ще плomba бомбається, то тую плмбу не важче перекусити, ніж соняшникове зернятко. Альбертович своякові коли слоїчок меду завезе, коли чвертку сала, коли сулію, в котрій та, що із сливок вигнана, а той, відповідно, його між вагонами водить.

Не повірив я бабі. Бабський язик, що твоє радіо. Бабі збрехати, як нам з вами чарку перехилити. Невже це видано, щоб на залізниці такий грабіж? Ні-і, тут інше! Стався в слові Хрущов, хоч і після смерті. Хай трохи припізнався, але в слові таки стався — кожному по потребі.

І я не буду чекати, заки грані між містом і селом остаточно зітруться. Як на автобусі резина лиса не буде, як бензина знайдеться, сам у місто поїду. Щось та й привезу. На автобусі, правда, багато не привезеш, та нам із старою багато й не треба. Сказано ж: кожному по потребі! А які там в нас потреби на старості років?

Микола БІЛКУН.

ТРИ БАЖАННЯ

УКРАЇНЬСЬКА НАРОДНА КАЗКА

— Перш за все хочу печеної ковбаси величезний шматок!

Аж ось дивиться, а з комина спускається кілька ковбаси завбільшки з мотовило... Та такої рум'яної, аж дух приємний пішов по хаті... Баба глянула і позеленіла від злості за таке мізерне, нікчемне дідове бажання. У неї-бо в голові вже склалися інші: щоб вернути собі молодість, здобути багатства, великі скарби!.. А тут дід вихопився зі своєю ковбасою, як циган на торг з козою або як дурень зі ступою, і звів нанівець одне бажання! Не могла бабина душа цього стерпіти.

— А бодай же тобі, йолопе, тая ковбаса та до носа приросла! — вибух-

нула вона, запалившись гнівом до дідової необачності.

І що ж? В мить одну та ковбаса та до дідового носа — цоп! — і приросла, мов там і вікувала.

Дивляться вони тоді одно на другого. Що за okazія? Що сталося!..

Дід, що завжди такий пристойний здався бабі, неначе і не старий ще, хоч і з сивою бородою, тепер з ковбасою біля носа — то ж чиста малпа, проява, страхопуд якийсь, що й дивитись гидко, не те що! Сидять обоє і плачуть, що їм тепер робить?

— Ще тільки одне маємо бажання, — каже дід крізь сльози.

— Тільки одне! — каже баба. — Будемо вже тепер загадувати обоє разом.

— А будемо, — каже дід.

— Так щоб же ота ковбаса та від носа відпала!

Сказали, а та ковбаса, хто знає, де й ділась, неначе її язиком злизало! Отут-то вони з тієї досади почали сваритись та докоряти одне одному, хто винен, чого раніш між ними ніколи не траплялось...

(Із книжки «Семиліточка», видавництво «Веселка», Київ, 1991).

ЗАГАДКИ
ПЕРЧЕНЯТКА

Зупинивсь велосипед.
Як проїхати вперед?
Два займенники о, жах,—
Зіпсували зовсім шлях!

[Я-ми].

«Я» — спочатку, «Я» — в кінці,
Кінь посередині,
Відгадайте, молодці,
Що виходить нині?

[Я-поні-я].

Літера і нота
Якось поруч стали,
Взялись за роботу
Й місто збудували.

[У-фа].

Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

Анатолій Васilenko

Рудий Боб починає діяти

Примітка четверта

Великі снів Велика сила

Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

— Це не продовольча, а технічна допомога!..

У Білій Церкві, прямуючи центральною вулицею до концертного залу, звернув я увагу на ресторан з назвою «Радон». Нагадаю: за визначенням словника іншомовних слів, «радон» — «продукт радіоактивного розпаду радію». Самі розумієте, оскільки цих «продуктів» на душу і тіло населення вистачає по зв'язку і без ресторану, тому навіть поріг названого закладу переступити нога не піднялася. Очевидно, законодавці модних назв зрозуміли буквально Володимира Маяковського, що прирівнював пошук точного поетичного слова до видобування радію.

Наступна «жирна» вивіска прикрашав перший поверх великого будинку. Там красується крилате слово «Дружба». Думаєте, це культурний міжнародний центр? Нізачо не вгадаєте! Під цією вивіскою розташували свої полиці з типовим для наших днів жалюгідним асортиментом продуктів звичайнісінького гастроному. І згадалася розповідь знайомого московського психолога — професора Університету дружби народів — про такий експеримент. Попросили новоприбулих іноземних абітурієнтів пояснити, які асоціації у них викликає звучання незнайомих їм слів «дружба» і «телятина». Іноземці пояснили: «дружба» — щось жорстке, грубувате, а «телятина» — щось ніжне, лагідне. То ж чи не краще б назвати цей торговельний заклад відповідно до змісту і вмісту?

Наступний будинок — міський кінотеатр — прикрашав великоформатний напис «Родина». Напис можна прочитати двома мовами: і по-українськи, і по-російськи. Оскільки кінотеатр, як ви пам'ятаєте, стоїть у старовинному українському місті, то я і прочитав назву голосом з наголосом на другому складі — «родина». До того ж подумав, що цією душевною назвою немов спонукують сімейні (родинні) відвідини цього осередку «наймасовішого з мистецтв». Але випадковий супутник, якому я висловив своє припущення, засумнівався

і прочитав цю ж назву з наголосом на першому складі — «родіна».

Напевне, витюки цього типового факту ідуть глибше застійних років. Згадалося, як ще у дореволюційні часи на початку століття задумала українська літературно-мистецька громада створити у Києві свій клуб і назвати його «Родіна». Лише побоювалися фундатори, що не зареєструє цю громадську організацію київський генерал-губернатор. Проте губернатор не тільки дозволив, але й похвалив за високий патріотизм, бо прочитав назву по-російськи — «Родина».

Піддавшись такому меланхолійному історико-філологічному настрою, я забув про час. Зиркнувши на годинник, зрозумів, що вже запізнююся, і «в ритмі прискорення», як закликав плакат на старій глухій стіні, поспішив до концертно-церковної зали, що напевне вже звучала органічними акордами.

Та все ж на хвилю зупинився перед барельєфом на розі вулиці, де у бронзі увічнені слова повідомляють, що тут 1654 року поклялися білоцерківці «на вірність союзів України з Росією». Саме «союзів», що значно точніше і в політичному, і в лінгвістичному значенні, аніж офіційно аживаний термін «восс'єднання». Виходить, не дарма вулиця названа ім'ям авторитетного майстра слова Максима Горького, який хоч і не жив у Білій Церкві, проте залишив доречний заповіт: «Боротьба за чистоту, за смислову точність мови є боротьба за знаряддя культури».

Задля вітхи білоцерківцям зазначу, що подібне іронічне есе, очевидно, могло б з'явитися після прогулянки вулицями й інших наших великих і малих міст, де ще живі сліди байдужості до культури і бездумності тих, про кого казав Тарас, що «в Україну принесли великих слів велику силу, та й більш нічого...»

В. ОЛІЙНИК.

Київська область.

А Було Ж...

(Підслуханий
спогад)

— Було це, братове, неначе учора —
Усі шанували мене, ревізора...
Бувало, прибудеш на «точку» якусь,
За вищим розрядом стрічають, клануть!
Усе у належнім робилося плані:
І люкс у готелі, і стіл в ресторані,
І виїзд шикарний на лоно природи,
І показ в підсобочці витворів моди...
Ходили на вухах службовці із «точки» —
Сам шеф готував мені різні примочки,
Коли в голові на похмілья гуло,—
Щоб легше мені працюватись могло.
Ну, день ревізую собі, а під вечір —
У сауну!.. Гарна то штука, до речі...
Купали мене там, неначе дитину,
В чотири руки, було, драїли спину,
Березовим віничком хльоскали rado;
Відтак вповивали мене в простирадло,
Й смоктав я блаженно холодне пиво —
Ще загода хлопці подбали й про це...
Вдягаюсь — одразу на всі голоси:
«Іполит Олексійович, ось Вам труси;
Іполит Олексійович, ось Вам штани» —
Поштиво до мене звертались вони...
Звичайно, старалися так не дарма:
Безгрішних-бо, знали, між ними нема.
І я розм'якав, і заносив у акти:
«Нема зловживань, не підтвердилися факти».
Не міг доброти я своєї збороти...
Та врешті пішов із тієї роботи.
Вірніше, мене попросили піти...
Ось як воно бути рабом доброти.
— А як же оті ревізовані хлопці?
— Гарцюють і досі у відомчій «точці».
Зустрівся один мені нинішнім літом —
Забув, як і звати, назвав Екаліптом.

Володимир ГАЛЮК

м. Харків.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

Вовк і Заєць

УСМІШКА

Пішли Вовк і Заєць на риболовлю і спіймали Золоту Рибку. От вона й просить:

— Відпусти мене в річку, я вам три бажання виконаю. Чого б ти, Вовче, хотів?

— Жирну вівцю на обід!

А потім попрохав ще кобилу й корову.

— А що ти, Зайчику, хочеш?

— Зроби, Рибко, щоб я став найпрудкіший, — каже косоокий. І одразу відчув неймовірну міць у ногах. На друге попрохав капустину. Схопивши її в зуби, Заєць помчав, як стріла.

— А третє бажання, Зайчику? — крикнула Рибка навздогін.

Заєць зупинився й зареготав: — Щоб у Вовка всі зуби повипадали!

Анатолій ГОРПИНІЧ.

— Скажіть, а еротика у вас є?
— Немає. Тільки фільми про комсомол...

Сергій Чмел'ов

НАСЛІДКИ

Я так замислився, що трохи не увійшов до них у двері. Уявляю, як здивувались би ці люди, побачивши такий заявлений і міщанський спосіб одвідування. І я, розбігшись — гоп-ля! — скочив на лутку, коліном вибив обидві рами і вскочив у кімнату.

— Леді й джентльмени! Моє шанування! — О, я був прекрасний, як тисячі Гаррі Пілів, узятих разом.

Але моя з'ява викликала в усіх, що сиділи тут, м'яко кажучи, деяку тривогу: друкарка зомліла, а головбух з переляку почав говорити по-німецькому.

Я стрибнув на конторку і махнув паличкою.

— Джентльмени, заспокойтеся! Дон Педро нікому не зробить лиха. Де директор!

Десяток тремтячих рук вказали на людину, що стояла коло дверей. Вона наче скам'яніла, витріщила на мене очі і,

намагаючись щось сказати, даремно хотіла виплюнути з рота цигарку.

— А я до вас! — інтимно підморгнув я. — На хвилину, — і, граціозно стрибнувши з конторки на «Ундерауд», з «Ундерауда» на стіл, а відтіля, скориставшись з голови головбуха як з трампліна, я чудесним сальтомортале поставив себе поруч директора.

— Мілорд, — почав я, схилиючи голову, точнісінько як Мілтон Сілс у «Золотій лихорадці», — дозвольте мені...

Тут директор раптом скажено виплюнув цигарку й закричав:

— Мовчіть!... Я нічого не дозволяю божевільним! Іване, Юхиме Степановичу! Чого ж ви дивитесь?

— А-а!... — закричав і я. — Так ви так? Так знайте ж, джентльмени, що Чорний Корсар нікому не дозволить ображати себе.

Ось! Ось! Ось!!!

Боже мій! Я був прекрасний, як Гаррі Піль, дужий, як Маціст, спритний, як Фербенкс, невтомний, як Річард Толмедж плюс Хечісон і Албертіні.

Я боксував (з Іваном), боровся (з Юхимом Степановичем), їздив верхи (на

одному й другому), фехтував (рахівницею), кидав (прес-пап'є)...

О, це були чудесні кадри, порівняно з якими всі «Чорні коверти» і «Срібні шарфи» здавались жалюгідними культурфільмами. О, як мені шкода, що всього цього не можна було сфотографувати.

Але директор чомусь інакше думав про все це, він повис на телефоні й істерично кричав: «Шандшел! Шандшел!»

«Господи! — думав я. — Може, він викликає сюди кінооператора... О, коли бі!»

Та ба! Ця нечутка людина викликала міліцію. Правда, за годину пізніше мене справді сфотографували й навіть давічі, але це не справило мені приємності.

Даремно я запевняв, що прийшов до цієї установи тільки з метою подякувати за те високе художнє виховання, що дала вона мені за ці десять років. Мені не вірили: а навіщо ці ідіотські стрибки, бійка...

Господи, та я ж хотів говорити з ними мовою їхніх любимоців.

Не винен же я, що мене не хотіли зрозуміти.

Та ба! Нічого не допомогло, і рука... байдуже зареєструвала нову справу: «Про хуліганство у приміщенні фотокіноуправління 20 жовтня цього року».

ГРАФОЛОГІЯ

— Ану вгадайте, товариші, що перш за все потрібно службовцеві? Слово честі, не вгадасте. Ну, звичайно, скажете — потрібна увага, хуткість у роботі, раціоналізація. А от і ні, а от і неправда, бо найважливіша річ у нашій роботі — це... гра-фо-ло-гі-я. Так, так, не смійтеся, громадяни; я не жартую й зовсім одверто заявляю вам, що не будь цієї графології, я давно полетів би з посади до чортячої мами і не був би у вас тепер завкєрсправами. А проте почну по черзі. Що таке графологія? Це наука, за допомогою якої можна з письма людини впізнати її характер. Отже, тепер вам, звичайно, зрозуміло, яке велике значення для канцроботи має ця наука.

Пояснюю: з'являється до вас прохач і подає заяву. Ви, навіть не розбираючи

змісту, дивитесь на письмо і відразу впізнаєте характер відвідувача. Наприклад, письмо вам каже: ця людина нервова, значить, заяву треба одразу пустити по інстанціях, бо, в противному разі, можуть бути неприємності.

І навпаки, коли письмо доводить: автор заяви людина м'яка, неенергійна, соромлива, то тут ви вже сміливо можете класти заяву під суцню і поважно кидати: «Зайдіть через місяць». От і виходить, що графологія може з'явитися головним і могутнім двигуном усієї канцроботи: вона показує вам, як поводитися з відвідувачами, диктує чергу виконання паперів, розподіляє справи на термінові й нетермінові і до архіву.

Я навіть дивуюсь, чому графологію не читають на курсах та у вузах, бо це, справді, прекрасна й цінна наука. А проте брехати не буду: із графологією іноді можна «влопатися в історію». Та от зі мною одного разу трапився такий випадок. При-

ходить відвідувач, подає заяву. Я, звичайно, на письмо, аналізую: людина безхарактерна, соромлива, боягуз. Прекрасно. «Зайдіть», — кажу, — через два місяці. А відвідувач як розмахнеться та як баче мене по пиці. «Ах ти, — кричить, — зарозо. Думаш, як я неписьменний, так і той...» Я аж підскакнув. «Як неписьменний?.. А заява?» — «Заяву, — каже, — кум написав, та тобі вже до цього діло?» Ну, звичайно, довелося одразу ж пустити заяву по інстанціях.

От і виходить, що навіть така точна наука, як графологія, і то іноді під монастир підвести може. В таких випадках, гадаю, треба ще й фізіогноміку знати, з морди, значить, характер определяють.

От боюся тільки, що поки я вивчусь чужі фізіогноміку читати, як би свої власні втратили.

Ох, недаром же старі люди кажуть: «Вік живи, вік учишся, а дурнем все одно вмереш». І правда.

ШЛЮБ

ПО «РОЗЩОТУ»

Деякі громадяни й навіть дамочки скаржаться на те, що в наших установах без тяганини не можна й кроку зробити. Це, звичайно, так, не заперечую. Тяганина в нас, справді, перевищила, як кажуть, «довійський рівень». Але ж мушу вам сказати, шановні товариші, що бувають випадки, коли й тяганина має свої світлі сторони, коли й вона приносить людині велику користь.

Думаете, як брешу? Так слухайте. Надумав я одного разу одружитися. Підвернулася мені, знаєте, гарненька громадянка. Безробітна, правда, але нічого, — гадаю, — не зігнуся.

Ну, умовився я, звичайно, про день реєстрації.

Поголилася, позичив у приятеля нові штани в смужечку і під ручку з нею приходу до загсу.

Пояснюю: розум — добре, а два — ще краще; крім того, обридло вже самому примуса запалювати, одне слово, зареєструйте законний шлюб за радянським обрядом, а якщо гербовий видаєток треба — то я не проти. Дивлюсь — стрілила реєстраторша своїми оченятами на мене, на неї, подивилась у наші документи та й каже:

— Відносно гербового податку особливо не турбуйтеся, бо його ми і без вас стягнемо, а щодо вашого посвідчення, то воно не дійсне: підпис неясний і печатка крива.

— Вибачте, — кажу, — громадянчочко! Я, звичайно, проти вашого бюрократизму нічого не маю, бо я не легка кавалерія, а, навпаки, робітник важкої індустрії, але ж все-таки ваші слова мене ображають. Ви от кажете: «Документ не дійсний». Але це посвідчення вашого ж району. Тиждень тому я одержав.

— В такому разі, пробачте, — каже реєстраторша, — не пізнала своєї печатки. Ну, та ви не радійте, я, може, в документах нареченої що-небудь знайду. Ну так і є! Вас

як звуть? Елена Александровна, кажете? А тут ініціали «О. О.» стоять.

— Та це ж однаково, — сміюся, — російською мовою «Елена Александровна» буде, а українською — «Олена Олександрівна». Розумієте?

— Так, по-вашому, — питає, — ім'я та по батькові можна перекладати?

— Ну, звичайно.

— Ану, в такому разі, перекладіть, — каже, — таке ім'я: «Аманул-хан-Бек».

— Та це ж турецьке, — кажу.

— А-а, — аж підскакнула реєстраторша. — А рівноправність нацменшостей? А нацполітика? І це на дванадцятому році? Ідіть, товаришу, і без належних документів не з'являйтеся.

Два місяці мало не щодня бігав я до загсу, таскаючи з собою все нові довідки. Але ж все було не так. Бігав я, бігав, — нарешті, плюнув і... одружився з реєстраторшою. І що ж ви думаете? Я щасливий. По-перше, щасливий тому, що моя жінка не сидить у мене на шиї, а має свій власний постійний заробіток, по-друге — якщо в мене народиться дитина, то вона буде зареєс.р. на без ціякої, — чуєте, — без ніякої тяганини. А це що-небудь та значить, шановні товариші. Вірте досвідом.

Страшні перо НЕ В ГУСАКА...

ОБЯВА
«Продається крпич краси
1000 штук цена подоговору обраца-
ца по аресту улица Карломарса 81».
Надіслав В. ПЕНЕНКО.

Телеграма з Мелітополя у Львів
«Зустрічайте п'яницю з korgobku
prowodnika ptogo»
Надіслав М. РУДНЄВ.

Телеграми
«Строчно виїзжай батько хворий
будемо різати-мама»

«Буду п'ятницю вечором або утром
ключи ели буду голодним зустрічай-
те суботу-дима».

«Доця серьожа дома волнуйся-
папа».
Надіслала М. КУЛИК.

Кому б- по шапці?

Без головного убору холодно. А надто взимку — без хутряної шапки. Вуха мерзнуть. І, звяжте, не лише в якихось окремих осіб, а у переважної більшості нашого згуртованого суспільства. А це вже річ серйозна. Адже що то за суспільство, члени якого ходять з відмороженими вухами? Навіть «лапшу» ні на що вішати буде політикам...

І в той же час, хоч як то глибоко й прикро, а путящих шапок у нашій торгівлі нема. Таких, щоб і гріли вуха, і не били по кишені, і водночас не скидалися на торішні воронячі гнізда.

Тільки уся штука полягає не в тому, що ми не вміємо робити шапок. Ні. Навіть у сьогоднішньому нашому складному житті в одному тільки Харківському хутровому об'єднанні потужності дозволяють дати кожному радянському громадянину по шапці. Хутряній. А крім цього, ще й по шубі, по кожуху, дублянці, хутряному жилету і так далі. Уявляєте — всі ми з вами завтра могли б ходити в суцільному хутрі! Але... Існує невеличкий нюанс. Усе було б пречудово, якби працівники вже згаданого об'єднання мали бодай крихітну можливість дати раз-другий по шапці так званим постачальникам. У даному контексті — в переносному смислі. Та як це зробити, ніхто не відає. Бо постачальник — фігура ого-го яка серйозна. Дав йому раз, дав удруге, а він тобі у відповідь не те що овечої шкурки, а й хвоста овечого не покаже.

Розмов — ніяких, претензій — нуль, носом крутиш — дулю з маком узагалі матимеш. Хочеш мати сировину — бери, що дають. Не подобається — баба, як кажуть, з воза, кобилі легше. Ось такий образ постачальника почав нині чітко вимальовуватися. Сьогодні, як відомо, у всій виробничій інфраструктурі відсутні овчинокомбінати. Немає, і квит. Тож у ролі постачальників цієї сировини виступають м'ясокомбінати. Вловили? Зарізали візця і давай з неї шкуру дерти. Але заради чого? Еге ж, заради м'яса. А шкура — навіть не другорядне чи третьорядне питання. Дай боже, щоб у сто тридцять дев'яте потрапило. За м'ясо — питають. За ковбаси та фарш — також. Навіть про нирки, легені та селезінку не забудуть. А от стосовно овечої шкури, то тут справи куди як складніші.

Хоча, якщо уважно придивитись, то жодного з м'ясокомбінатівців не побачиш у картузі. Не до смаку їм чомусь картузи. Хутряними шапкам віддають перевагу.

Не думаю, що директор, скажімо, Глухівського м'ясокомбінату Сумської області товариш Конящен-

ков полюбає носити на власній потилиці картуз. Та й директорська рідня наряд вдягає фуфайки замість дублянок а чи манти.

Тільки де ж оте добро взяти? У тому ж таки Харківському хутровому об'єднанні овець не розводять. Тим паче — не забивають. Займаються цим, як уже мовлено, м'ясопереробні підприємства, яким і є Глухівський м'ясокомбінат. Тож і чекають хутровики, поки глухівчани підкинуть їм сировину. І підкидають. Оце й нещодавно розщедрилися відразу на 5510 овечих шкур. У відповідному документі сортність кожної вказано. Щоб ото грошки справжні одержати. Як не крути, а десь по 35 карбованців за кожну шкуру набігає. До честі глухівців, варто зазначити, що вони щиро визнали: товар так собі, ні першого, ні другого сорту немає. Експортувати нічого. А для наших внутрішніх потреб цілком годиться. І записали третім сортом ледь не всю партію: 4120 шкур. Проте... От яка петрушка виходить: цифри на папері є, і сортність вказано, а от самих шкур, як не придивляйся, не побачиш. Бо більш-менш пристойний з усієї надісланої копії виявилось трохи більше дев'ятисот. До решти — а вона становила чотири з половиною тисячі шкур — і підступитися лаяно. З одних шерсть, ніби з поганого собаки, лізе клоччям, інші взагалі купі не тримаються, розпавзаються у руках. Гнилі та прілі. От вам і шапки разом із шубами та кожухами.

Та якби тільки глухівчани. Таких, з дозволу сказати, постачальників сировини хоч греблю гати. Тільки й встигай самоскиди на звалище ганяти.

Недійшло з Миргородського птахокмбінату (директор т. Губенко) за документами 1415 овечих шкур. У наявності ж виявилось лише 1257. Але не будемо надто вже прискипливими. Скажемо так, що хтось чогось, десь, чомусь, якось недорахував. Буває. Та от біда: добряча половина того добра виявилася суцільною гниллю, яку не те що у виробництво, а й на звалище везти соромно. Бо відгонює від тієї «сировини» так, що й за п'ять верст чути.

Які вже там шапочки та манти, дублянки та шуби! Дай, боже, із того бурхливого потоку гнилизни бодай клатик хутра викроїти. Аби хоч так-сяк задовольнити попит народу. Бо поліції у магазинах аж ребрами світать.

Та й як же їм не світити. Черкаський м'ясокомбінат із 3345 штук овечих шкур 866 надіслав таких, що від них вовна, мабуть, іще кілька років тому відокремилася. А ще 901 штука виявилася зовсім гнилою.

Уманський птахокмбінат одним рипом завів 2600 штук суцільної трухлятини. Не відстали і їхні артемівські колеги з Донецької області. Третину овечих шкур довелося харківським хутровикам викидати.

Цифри, як кажуть, вражають. І наостанок, аби, значить, намалювати повну картину овечо-сировинної злочинності, додамо: з мільйона шкур, одержаних Харківським хутровим об'єднанням минулої зими (поставки відбуваються переважно в зимові місяці), майже 120 тисяч виявились суцільним непотребом. От і звяжте наші втрати, коли кожна шкура оцінюється в межах 35 карбованців.

Ох, візці мої, візці... Що ж з вами буде при таких дбайливих господарях?

І. ЛАГОЗА.

м. Харків.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Отже, в суботу че-
каємо вас у себе — наш
господар придбав шубу
натуральну.

— Тільки тепер, рідний, я зрозуміла: в усьому місті кра-
щого за тебе немає!..

Мал. Р. ДРУКМАН

ЧОМУ НЕ СТІЛЯЄ!

Джим сидів біля грєбї, поклавши рушницю на колїно. Проходили повз нього, його знайомиї питає: — Джим, чим ти тут займаєшся? — Менї платять за те, що я паю по ондатрях, сєр. Цї тварюки руйнують грєблє. — Он бїжить одна! — закричала знайома. — Чому ж ти не стрїляєш! Джим затягнувся сигаретою і мовчав: — Невже ви думаете, що я хочу втратити роботу?

ВИНАХІД

Один конгресмен вручає спеціальну премїю за винахід громадським незрозумїлим термїнам представникам Бюро Громадських Дорїг, якї в одному із своїх звїтів вживали термїн «будова затухання динамічних коливань». Як вияснилось, тут малися на увазі звичайні масляні барабани, якї використовуються при блокуванні будівельних об'єктів автостради. Командою, яка зайняла другє місце і теж удостоїлась премїї, стали чиновники Вїськово-Повїтряних Сил, за словосполучення «аеродинамічний уповільнювач десанту», котрі спробували дати визначення слову «парашутист». І, врештї, почесна премїя була вручена Міністерству оборони, яке відзначилось терміном «бойовий випробування вогневої позиції», що на звичайній мові недосвідченого обивателя означало «лопата».

АСОЦІАЦІЯ

В одній із публікацій Стентон Гріффїс, колишній посол в Польщі, Єгїпті, Аргентинї та Іспанїї, пише: «Напевне, найзабавнішим зображенням роботи Департаменту є порівняння Боба Ловетта, у якого діяльність цього державного органу асоціюється з виконанням подружніх обов'язків у слонів. Причому аналогія включає три повільних порівняння: по-перше, єс життєво важливе вершитись на дуже високому рівні; по-друге, кожне вдале зрушення супроводжується гучноголосним ревінням, і по-третє, щоб покласти плоди або плід, треба почекати від 18 місяців до двох років».

ЯК ВИСЛОВИТИ ВДЯЧНІСТЬ!

«Як же менї висловити вам свою вдячність? — палко розспісалась у подяках одна дама, звертаючись до відомого американського юриста Клементу Дерроу, після того, як той клопотав її вжити із скрутного становища на судовому процесї. — З тих трїх, шановна, як фїнікійці вивчили гроші, на ваше питання я можу відповісти тільки однозначно: — лужаво зауваження Дерроу».

Переклад Володимир СІТНА.

Януш ОСЕНКА (Польща)

НОВА ФОРМА ТУРИЗМУ

— Здається, ви впроваджуєте нову форму туризму? — Так. — А що ви можете менї запропонувати? — Що заведено. Можемо, наприклад, Туреччину. Цїна вїснадцять тисяч злотих. — Що для цього потрібно? — Нічого. Сплачуйте нам гроші за подорож та за товари. — Якї ще товари? — Це залежить від того, якї саме товари ви для себе вберете. Звичайний набїр такий: пілосос, два фєнн, три праски, вентилятор, кавомолка. Цїна звичайного набору товарів двї тисяч вїсімсот злотих. — Як це? Ви все це можете продати туристам? — Ні, що ви! Навіщо нам ускладнювати життя наших клієнтів. — Не розумію... Це не треба перевозити через кордон? — Певна річ, нї! Все це зроблять наші працівники. — Ну, а коли менї треба буде знати комерсанта на базарї? — Його ви бачити не будете. Я ж вам уже казав, що у нас нова форма туризму! — Фантастично! Ви позбавляєте туристів таких клопотів! Але ж мїтиники бувають різніми... — Певна річ. У нас ми все робимо офіційно, за згодою влади. Крім того, позбуваємось зайвої писанини, робимо, хоча, усе на користь туристів. — Користь — це добре, але ж вжити її повинні повернутися. — Про це не йдеться. Ми не передбачаємо найгірших ситуацій. Але одержання гарантуємо. — І вартість у розумних межах?

Георгї ГИЛОВ (Болгарія)

КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ

Учора на вулицї мене зустрїв незнайомий чоловік і запитав: — Пробачте, будь ласка, що забіраю ваш час. Чи не могли б ви відповісти на декілька питань? — Вагалї, мене не часто запитують на вулицї, тому я зупинився і погодився дати відповідь: — Будь ласка, запитуйте. — Чудово! — сказав чоловік. — Питання перше: чи маєте ви персональний комп'ютер? — Ні, — зізнався я, — не маю. — Це ви мешкаєте, — спитав він. — У селї чи в містї? — Не знаю, — відверто відповів я. — У селї сплю, а тут працюю. Чоловік подивився у свій записничок і знову запитав: — А якби ви мешкали у містї, то прибрали б собі персональний комп'ютер? — Ні, ніколи. — Яку освіту ви маєте? — Початкову, середню та вищу. — А як, на вашу думку, освіта впливає на ваше ставлення до комп'ютера? — Нїяк, — відповів я. — У вас є автомобіль? — Що ви, шановний! Я їжджу завжди лише міським транспортом. — А якби у вас був автомобіль, ви б купили собі комп'ютер? — Комп'ютер — нї, зате от автомобіль купити би ї великим задоволенням.

Переклад О. КРОТКОВ.

ІНОЗЕМНИЙ

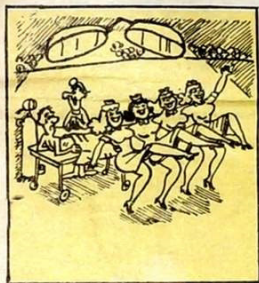
БЮРО ЗНАХІДОК

ГУМУР

— Це моя жінка. Говорила, що знайдеться з тобою в кафе.

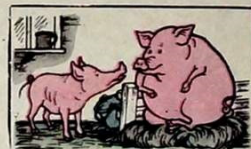
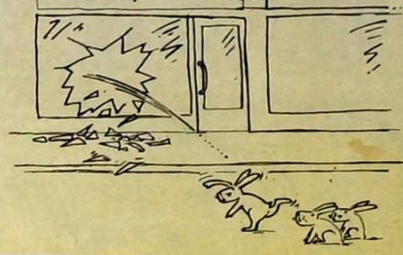

— Бачите, що операцію транслюють по телебаченню.

— Пане начальнику, сьогодні менї потрібно п'ятдесят грамів дріжжів, жменя борошна, дрібка солї, жовток, зубчик часнику і ложечка вїнна...

ТОВАРИ ДЛЯ МИСЛИВЦІВ

— Колого, не їйте стільки, — це вам скоротить життя.

— Як вам це вдалося! Я стільки років про це мріяв...

Головний редактор
Ю. ПРОКОПЕНКО.

Редакційна колегія:
В. БОЙКО,
В. БОНДАРЕНКО,
А. НАСИЛЕНКО,
П. ГЛАЗОВИЙ,
В. ЗЕЛІНСЬКИЙ
(головний редактор),
Ю. ІЩЕНКО
(відповідальний секретар),
Д. МОЛЯКОВИЧ,
М. ПРУДИК,
І. СОЧИВЕЦЬ,
В. ЧЕПІГА
(заступник головного редактора).

Засновник — видавництво
«Радянська Україна».

Співзасновник:
видавництво
«Радянська Україна»,
редакція журналу «Перше».

Зареєстровано
Держкомітетом УРСР по пресї.
Свидцтво № 140.

Журнал «Перше» № 14 (1346)
(на українській мові)
Видавництво «Радянська Україна».

Згідно до набору 17.07.91.
Підписано до друку 04.08.91.
Формат 70х100. Папір офсетний № 2.
Офсетний друк. 2,8 умовн.-друкр. арк.
14 умовн. фєрб.-вїб. 4,1 обл.-внд. арк.
Тираж 1-108 400 прим. Зам. 01100161.
Цїна 50 к. (для передплатників — 40 к.)

© Журнал «Перше» 1991 р.
Видатись з сїчня 1927 року.
Виходить двїчі на мїсяць.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Телефон:
приймальня 441-82-14,
вїддїлу вїстї та сьєрг
441-89-32, 441-89-15,
художнього вїддїлу 441-89-15.

Адрес редакції:
252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.

Для телеграм: Київ Перше.

Рукописи не повертаються.
Передруковуючи із журналу матеріали,
треба обов'язково посилатись
на «Перше».

Журнальний комплекс
видавництва «Радянська Україна»,
252146, Київ-146, вул. Героїв космосу, 6.
Журнал «Перше» — комплекс
видавництва «Радянська Україна»,
252146, Київ-146, вул. Героїв космосу, 6.

Тематичний комплекс
придумали: В. Адамюк, М. Вас-
бора, Р. Друкман, Ю. Іщенко,
О. Коноваленко, О. Монастирський,
В. Солонько, В. Шмиров.

Довго
ми ще
так
сидітимемо?